

Indikatora datu lapa

Indikatora Nr.	A5
EP kategorija	Apgādes pakalpojumi
EP klase	Augu valsts izcelsmes resursi
Indikatora nosaukums	Potenciāli iegūstamā koksnes biomasas enerģētikas vajadzībām
Indikatora definīcija	Enerģētikas vajadzībām izmantojamais koksnes biomasas apjoms, ko iespējams iegūt konkrētajā teritorijā, ņemot vērā tajā pastāvošos saimnieciskās darbības ierobežojumus
Mērvienība	m ³ ha ⁻¹
Datu lapas autors/i:	Zane Lībiete

Enerģētikas vajadzībām izmantojamais koksnes krājas apjoms ir atkarīgs no kopējā krājas apjoma, koku sugas, augšanas apstākļiem un izstrādē izmantotās tehnikas.

Indikatora vērtība nosakāma atbilstoši potenciāli iegūstamajai koksnes biomasai konkrētajā teritorijā, ņemot vērā spēkā esošos saimnieciskās darbības ierobežojumus. Indikatora izstrādē izmantoti sekojoši pamatdati un pieņēmumi:

1. Potenciāli iegūstamais koksnes krājas apjoms enerģētikas vajadzībām vērtēts tikai tām platībām, kurām ir pieejams mežaudžu taksācijas apraksts.
2. Mežizstrāde tiek veikta ar harvesteru.
3. Potenciāli iegūstamais koksnes krājas īpatsvars enerģētikas vajadzībām ir 35% no kopējās izstrādātās krājas (Thor et al. 20014).
4. Kvalifikācijas skala izveidota pēc tāda paša principa kā potenciāli izmantojamajai koksnes krājai.
5. Valdošā suga visās mežaudzēs - priede
6. Visas mežaudzes, kurām pieejams taksācijas apraksts, atbilstoši projektā izmantotajam iedalījumam ģeotelpiskajās vienībās sadalītas divās grupās:
 - a. vidēja vecuma un briestaudzes (I-III bonitātes audzes līdz 101 gada vecumam, IV un V bonitātes audzes līdz 121 gada vecumam); ģeotelpiskā vienība 8
 - b. pieaugušas un pāraugušas audzes (I – III bonitātes audzes, kas sasniegušas un pārsniegušas 101 gadu, IV un V bonitātes audzes, kas sasniegušas un pārsniegušas 121 gadu); ģeotelpiskā vienība 7
7. Ģeotelpiskajām vienībām 7 un 8 no taksācijas datiem aprēķināta vidējā krāja (m³ ha⁻¹)
8. Vecos un dabiskos boreālajos mežos (ģeotelpiskā vienība 5 un 6), kuriem taksācijas dati nav pieejami, koksnes ieguve nav iespējama.
9. Visās mežaudzēs aizliegta galvenā cirte, bet iespējama kopšanas cirte; kopšanas cirtē iegūstamais koksnes krājas apjoms – 20% no vidējās krājas ģeotelpiskajā vienībā.
10. Pieņemts, ka, īstenojot paredzēto attīstības scenāriju, Jaunķemeru pilotteritorijā kūrorta parka teritorijā koksnes ieguve nebūs iespējama. Saulkrastu pilotteritorijā būtiska attīstības scenārija īstenošanas ietekme uz iegūstamo koksnes apjomu, tajā skaitā enerģētikas vajadzībām, nav sagaidāma.

Tabula 1. Vidējā koksnē krāja (suga - priede) un potenciāli iegūstamās biomasas aprēķins ģeotelpiskajās vienībās

Kods 5.1, 6.1., 7.1 un 8.1 parāda tikai scenārija skarto teritoriju vērtības

n.a. – nav attiecināms, jo ģeotelpiskā vienība nav sastopama

Ģeotelpiskās vienības kods	Saulkrasti					Jaunķemeri			
	Indikatora attiecināmība (1-attiecināms; 0-neattiecināms)	Vidējā koksnē krāja, m ³ ha ⁻¹ *	Izcērtamais krājas īpatsvars (kopšanas cirtē pieņemts kā 20% no krājas)	Potenciāli iegūstamā koksnē krāja, m ³ ha ⁻¹	Potenciāli iegūstamās koksnē biomasas apjoms enerģētiskās vajadzībām, m ³ ha ⁻¹	Vidējā koksnē krāja, m ³ ha ⁻¹ *	Izcērtamais krājas īpatsvars (kopšanas cirtē pieņemts kā 20% no krājas)	Potenciāli iegūstamā koksnē krāja, m ³ ha ⁻¹	Potenciāli iegūstamās koksnē biomasas apjoms enerģētiskās vajadzībām, m ³ ha ⁻¹
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0	n.a.	0	n.a.	n.a.
5	1	nav informācijas	0.2	0	0	nav informācijas	0.2	0	0
5.1.	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	nav informācijas	0.2	0	0
6	1	nav informācijas	0.2	0	0	nav informācijas	0.2	0	0
6.1.	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	nav informācijas	0.2	0	0
7	1	261	0.2	52.2	18.3	188	0.2	37.6	13.2
7.1	1	261	0.2	52.2	18.3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
8	1	241	0.2	48.2	16.9	245	0.2	49.0	17.2
8.1	1	241	0.2	48.2	16.9	245	0	0	0
9	0	0	0	0	0	n.a.	0	n.a.	n.a.
10	0	0	0	0	0	n.a.	0	n.a.	n.a.
11	0	0	0	0	0	n.a.	0	n.a.	n.a.
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*aprēķināta atbilstoši taksācijas datiem ģeotelpiskajā vienībā

Tabula 2. EP novērtējuma indikatoru skalas kvalifikācija

EP novērtējums	Koksnes krājas novērtējums priežu mežos ($m^3 ha^{-1}$)
0 - EP netiek sniegts	Mežaudzes, kur nav plānota nekāda saimnieciskā darbība.
1 - EP ļoti zema vērtība	Visu bonitāšu mežaudzes, kur potenciāli izmantojamās krājas apjoms enerģētikas vajadzībām mazāks par $17.5 m^3 ha^{-1}$.
2 - EP zema vērtība	Visu bonitāšu mežaudzes, kur potenciāli izmantojamā krāja enerģētikas vajadzībām robežās no $17.5-35.0 m^3 ha^{-1}$.
3 - EP vidēja vērtība	Visu bonitāšu mežaudzes, kur potenciāli izmantojamā krāja enerģētikas vajadzībām robežās no $35.1-70.0 m^3 ha^{-1}$.
4 - EP augsta vērtība	Visu bonitāšu mežaudzes, kur potenciāli izmantojamā krāja enerģētikas vajadzībām robežās no $70.1-122.5 m^3 ha^{-1}$.
5 - EP ļoti augsta vērtība	Visu bonitāšu mežaudzes, kur potenciāli izmantojamā krāja enerģētikas vajadzībām pārsniedz $122.5 m^3 ha^{-1}$.

Tabula 3. EP novērtējuma matrica

Kods 5.1, 6.1., 7.1 un 8.1 parāda tikai scenārija skarto teritoriju vērtības
n.a. – nav attiecināms, jo ģeotelpiskā vienība nav sastopama

Kods	Ģeotelpiskā vienība/ pilotteritorija	EP novērtējums atbilstoši indikatora skalai no 2.tabulas	
		Saulkrasti	Jaunķemeri
1	Pludmale	0	0
2	Embr.kāpas	0	0
3	Priekškāpas	0	0
4	Upju straujtecēs un dab.upju posmi	0	n.a.
5	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	0	0
5.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	n.a.	0
6	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	0	0
6.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	n.a.	0
7	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	2	1
7.1	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	2	n.a.
8	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	1	1
8.1	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	1	0
9	Ruderāli zālāji	0	n.a.
10	Mazstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	n.a.
11	Daudzstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	n.a.
12	Publiskās apbūves teritorija	0	0
13	Transporta infrastruktūras teritorija	0	0

Datu avots	Pilotteritorijās esošo mežaudžu taksācijas apraksti
Izmantotā literatūra	Bušs K. (1981) Meža ekoloģija un tipoloģija; Zālītis P. (2006) Mežkopības priekšnosacījumi; Thor M., Von Hofsten H., Lundström H., Lazdāns V., Lazdiņš A. 2014. Ciršanas atlieku kurināmā sagatavošana ar harvesteru izstrādātās kailcirtēs. 38 lpp.